

Zagreb, 27. prosinca 2019.

Priopćenje o nastavku primjene stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za Republiku Hrvatsku za prvo tromjesečje 2021.

Hrvatska narodna banka u skladu s člankom 123. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013., 19/2015., 102/2015., 15/2018. i 70/2019.) objavljuje da će se Odluka o stopi protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala ("Narodne novine", br. 9/2015.), kojom je određena stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 0%, primjenjivati i u prvom tromjesečju 2021.

Odlukom o stopi protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala omogućena je upotreba instrumenta kojim se može djelovati u slučaju potrebe za jačanjem otpornosti bankarskog sektora i ublažavanjem prekomjerne kreditne aktivnosti koja je često povezana s kumuliranjem sistemskih rizika, a riječ je o promjenjivom kapitalnom zahtjevu koji prije svega ovisi o razvoju sistemskih rizika cikličke prirode. Navedenom Odlukom određena je stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 0% s datumom primjene od 1. siječnja 2016. Na temelju nove analitičke ocjene evolucije sistemskih rizika cikličke prirode HNB objavljuje da se zadržava ista visina stope od 0%, koja će se primjenjivati u prvom tromjesečju 2021., odnosno od 1. siječnja 2021. U skladu s člancima 119. i 123. Zakona o kreditnim institucijama objavljuju se i relevantne informacije.

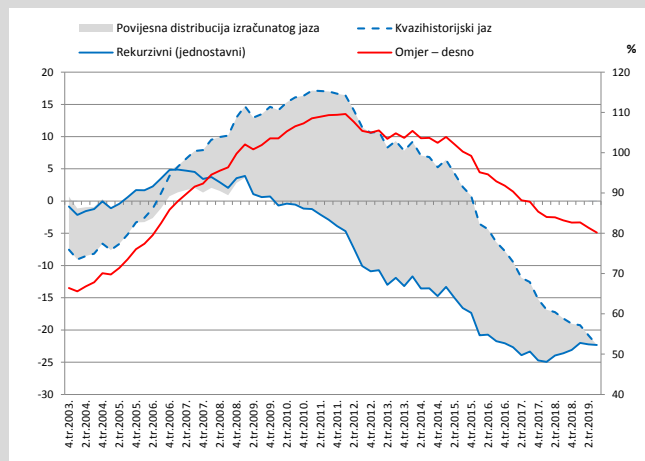
Ubrzanje rasta realne gospodarske aktivnosti u trećem tromjesečju 2019. bilo je praćeno nešto sporijim rastom plasmana monetarnih financijskih institucija privatnom sektoru, mjereno i na osnovi stanja i na osnovi transakcija. Njihov rast proizlazi iz rasta plasmana sektoru kućanstava, poglavito gotovinskih nenamjenskih kredita bez zaloga, ali i blagog ubrzanja stambenoga kreditiranja. Nasuprot tome, plasmani monetarnih financijskih institucija sektoru nefinancijskih poduzeća primjetno su smanjeni, mjereno i na osnovi stanja i na osnovi transakcija, što odražava utjecaj prodaje plasmana i jednokratne učinke vezane i uz provedbu nagodbe u slučaju Agrokora te aktivaciju državnih jamstava u sektoru brodogradnje. Istodobno se usporio i godišnji rast bruto inozemnog duga nefinancijskih poduzeća i kućanstava.

Trend smanjivanja standardiziranog pokazatelja relativne zaduženosti¹ nastavio se i u trećem tromjesečju 2019., pa je jaz zaduženosti izračunat na temelju tog pokazatelja i dalje negativan (Slika 1.a). Specifični pokazatelj relativne zaduženosti odnosno omjera kredita domaćih kreditnih institucija nefinancijskom sektoru i tromjesečnog sezonski prilagođenog BDP-a također se smanjio, dok je jaz zaduženosti izračunat na temelju tog pokazatelja (Slika 1.b) isto tako ostao negativan. Budući da ni nadalje ne postoji ciklički pritisak koji bi zahtijevao korektivne akcije HNB-a, referentni pokazatelj potrebne visine zaštitnoga protucikličkog sloja kapitala procijenjen za prvo tromjesečje 2021. ostao je na razini od 0%.

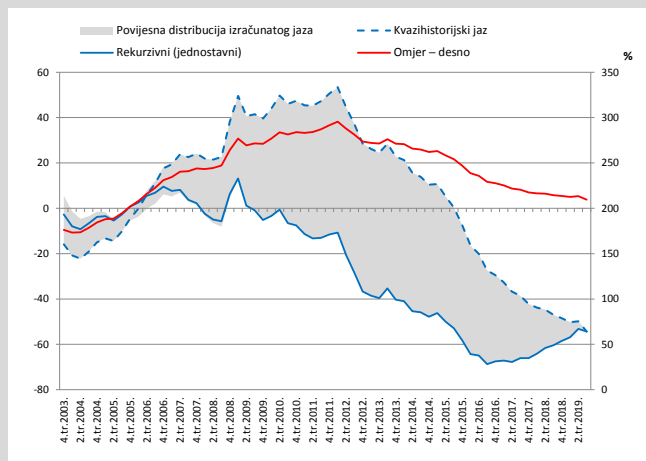
¹ Detaljna metodološka pojašnjenja vidi u Okviru 4. Financijski ciklus i kalibracija protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala, Financijska stabilnost, br. 13, srpanj 2014. [Financijska stabilnost – 13](#)

Slika 1. Pokazatelji relativne zaduženosti (omjer kredita i bruto domaćeg proizvoda) i kratkoročni jaz (relativno odstupanje omjera od njegova dugoročnog trenda)^a

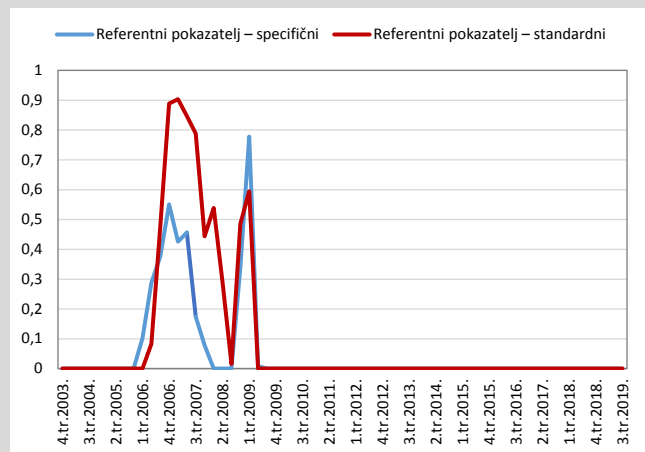
1.a Standardizirani pokazatelj

1.b Specifični pokazatelj

Slika 2. Referentni pokazatelj visine zaštitnog sloja

^a Izračuni svih relevantnih omjera (standardizirani je omjer ukupnih plasmana, tj. domaćih plasmana i inozemnog duga, te nominalnoga godišnjeg BDP-a, dok je specifični omjer kredita domaćih kreditnih institucija i tromjesečnog sezonski prilagođenog BDP-a) i kratkoročnog jaza napravljeni su na uzorku od 2000. godine. Kvizihistorijski jaz izračunava se na cijelom uzorku, a rekurzivni jaz na desnostranom pomičnom uzorku (raspoloživih podataka u svakom tromjesečju), pri čemu su posljednja opažanja uvijek ista za oba pokazatelja jaza. Povijesna distribucija izračunatog jaza jest područje između najmanje i najveće vrijednosti jaza izračunate pomicanjem uzorka udesno. Povijesne serije referentnih pokazatelja visine zaštitnog sloja prikazane su kao funkcija kratkoročnoga (rekurzivnog) jaza.

Izvori: DZS (izvorne serije nominalnog BDP-a, sezonski prilagođene u HNB-u); HNB (tablice D1, D5 i H15 za vremenske serije kredita); vremenske serije podložne su revidiranju i dostupne na internetskim stranicama HNB-a

HNB će u ulozi nadležnoga makrobonitetnog tijela nastaviti redovito pratiti razvoj mogućih neravnotežnih odnosa u financiranju potreba nefinancijskog sektora te na tromjesečnoj osnovi objavljivati stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala. Pritom će se oslanjati i na sve druge važne informacije i pokazatelje koji bi mogli upućivati na rizike prekomjernoga kreditiranja, kretanje cijena nekretnina, saldo tekućeg računa platne bilance, dinamiku kreditnih plasmana i monetarnih agregata i sl., odnosno sve što je dostupno u redovitim i ostalim publikacijama HNB-a ili na mrežnim stranicama HNB-a.